

Sterke steden hebben sterke landschappen nodig

Manifest voor het Metropoolitaan Landschap, versie 4 mei 2021

Van: Portefeuillehouders Metropoolitaan Landschap, Metropoolregio Amsterdam (MRA)

Intro

De MRA werkt samen met het Rijk aan de Verstedelijkingstrategie. Een enorme opgave die veel ruimte vraagt, maar ook scherpe en strategische keuzes. Dit is het moment voor een strategie voor het landschap. Sterke steden floreren bij sterke landschappen. Als portefeuillehouders landschap MRA, pleiten wij ervoor om onze landschappen samen met u verder te herstellen, behouden en versterken. Dat willen we doen in samenhang met de verstedelijking van onze regio.

Een internationale topregio met hoge leefkwaliteit

Wij leven in een van de dichtst bevolkte gebieden van Nederland. Internationaal onderscheiden we ons: nergens kan je zo snel buiten zijn als vanuit Amsterdam, Haarlem, Hilversum, Zaanstad en Almere en andere plaatsen in de Metropool Amsterdam. Het bos, de duinen, de plassen en het open landbouwgebied liggen om de hoek. Dit aantrekkelijke en gezonde leefklimaat trekt (inter)nationale bedrijven aan. Waar werknemers prettig kunnen wonen, daar vestigen bedrijven zich.

Belang van natuur en landschap

Het belang van natuur en landschap dicht bij woongebieden hebben we het afgelopen jaar sterker dan ooit ervaren. Buiten bewegen houdt ons fit en gezond. Dat belang neemt alleen maar toe. Tot 2040 bouwen we 250.000 nieuwe woningen in de MRA. Een ware schaa sprong: de grootte van Den Haag erbij. Een belangrijk kenmerk van een prettige en gezonde leefomgeving is de nabijheid van groen en water, de verbinding met het onderliggende en omliggende landschap. De vernieuwde, intensieve steden kunnen alleen goed functioneren bij een goed ingericht en bereikbaar buitengebied. Een robuust groenblauw netwerk in de stad en naar het ommeland, met gebieden die tegen een stootje kunnen, voor sport, recreatie en evenementen, spel en ontmoeting in de openlucht. Maar ook gebieden waar je ver kunt kijken, waar je rust en ontspanning vindt en je de rijkdom van de natuur ziet. Waar het landschap verhalen vertelt van herkomst en geschiedenis. En waar het buitengebied voedsel en drinkwater voor steden produceert, energie levert, water opvangt en verkoeling biedt. Zo houden we onze stedelijke gebieden en de mensen die er wonen en werken fit, weerbaar en gezond.

Dat voor elkaar krijgen gaat niet vanzelf.

Groots en sterk landschap: herstellen, behouden en versterken

Als we nu niets doen, lopen we het risico dat landschappen en groen het kind van de rekening zullen blijken. De verstedelijking zet door. Eenmaal verdwenen landschappen komen niet terug. De culturele en historische waarden van onze landschappen gaan verloren. Als we slechts prioriteit geven aan de noodzakelijke groei van aantallen woningen, van bedrijvigheid en bereikbaarheid, dan verkommeren onze landschappen en komt er onvoldoende nieuwe natuur en recreatieruimte bij. En daarmee verliezen we een belangrijk deel van de aantrekkingskracht en de weerbaarheid van de metropoolregio. Om deze problemen het hoofd te kunnen bieden is het nodig nieuw en robuust groen aan te leggen en het bestaande landschap goed te beheren. De opgaven voor woningen en alles wat daarbij hoort, moeten we juist gebruiken om waarden toe te voegen aan het landschap. Zonder investeringen in natuur en landschap, geen nieuwe woningen, bedrijven en wegen. Een sterk stedelijk gebied als MRA heeft de kracht van haar landschappen nodig om toekomstbestendig, aantrekkelijk en vitaal te blijven.

Tekorten voor aanleg en beheer

Het Rijk heeft zich sinds 2011 teruggetrokken uit projecten voor aanleg en beheer van recreatie en natuur. Programma's voor groenblauwe netwerken zijn abrupt gestopt. De verantwoordelijkheid is bij de regio gelegd. Hoewel dit voor gemeentes een schier onmogelijke opgave is naast de vele andere financiële verplichtingen, investeren we toch in de groene leefomgeving en dragen bij aan beheer van gebieden van anderen. Door gebrek aan financiële middelen en achterstallig beheer worden helaas in sommige gebieden toch al routes en paden afgesloten.

Robuust groen hard nodig: nu aan de slag!

Iedereen onderkent de waarden van landschap en groen. Nu hebben we de daadkracht en middelen nodig om met elkaar te werken aan de integrale opgaven waar we voor staan, om ook voor het landschap een flinke kwaliteitsverbetering te bereiken. Het landschap is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. In de eerste plaats van alle raden en staten van de MRA en de vier waterschappen. In de tweede plaats heeft het rijk een verantwoordelijkheid: de Bossenstrategie en plannen voor kringlooplandbouw zijn een goed begin. Het is nu tijd om de uitvoering te versnellen. Een internationaal vestigingsklimaat vraagt flinke investeringen in groen en landschap. Andere metropolen zoals Madrid, Frankfurt en Parijs doen die investeringen wel.

In de derde plaats profiteren ook bedrijven van de leef kwaliteit van het buitengebied. Bedrijven zijn te gast in onze regio en een goede gast verhoudt zich wederkerig tot zijn gastheer. Het is alleszins redelijk van bedrijven te vragen bij te dragen aan concrete projecten en plannen voor landschap en recreatie.

Samenwerken aan het landschap

Wij, portefeuillehouders landschap van de MRA, hebben de landschappelijke iconen van de MRA op een rij gezet. Ze hebben een meerwaarde voor de MRA en heel Nederland. Gebiedsgerichte opgaven, projecten met een bovenregionaal belang, zoals Nationaal Park Nieuw Land en het Grand Project de Scheggen van Amsterdam. Wij roepen u op de kwaliteitsverbetering van het landschap gezamenlijk op te pakken, te bouwen aan en investeren in sterke landschappen. Goed hout groeit langzaam, zegt het spreekwoord. Als we tot 2040 die nieuwe woningen bouwen, moeten we vandaag gebieden aankopen, natuur herstellen en bomen planten om sterke landschappen te hebben voor de toekomstige bewoners: onze kinderen en kleinkinderen.

Voor meer informatie <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/platform/landschap/>